

Svar på interpellation av Jens Wennberg (L)

Sveriges radio har gjort en stor undersökning bland landets alla länsstyrelser. I undersökningen framkom att det i dag inte föreligger några förutsättningar att hantera en kris, krigssituation i kommunerna. Under kalla kriget hade Sverige byggt upp gigantiska förråd av mat, drivmedel, mediciner, medicinskutrustning, kläder m.m. Allt detta avvecklades när den politiska majoriteten bedömde att de inte längre behövdes. Att en militär konflikt inte såg som realistisk i vårt närområde.

Torsdagen den 24 februari 2022 förändrades allt detta i Europa. Ryssland inleder ett anfällskrig mot Ukraina. Ett krig som ännu pågår och är blodigt. Nu gör ÖB, försvarsberedningen en helt annan bedömning. De säger att militärt angrepp mot Sverige inte går att utesluta. Men ansvaret att bygga upp en civil beredskap, lager m.m. ligger på kommunerna. Pandemin visade med all tydlighet på stora brister hos kommunerna när det gällde lager av tex mediciner och medicinsk förbrukningsmateriel. Att göra upphandlingar när krisen redan var här visade sig inte vara lätt och blev kostsam. Ett litet land kom på undantag för större lände.

Att nu bygga upp ny lager kapacitet kommer att kosta för att få en robusthet i vårt försörjningssystem. Transport kommer att bli en nyckelfråga. De måste helt enkelt fungera så att vi får drivmedel, mat m.m. till vår landsände. Vi är inte självförsörjande i norr när det kommer till livsmedel. Ukraina kriget visar med all tydlighet att el infrastrukturen är väldigt utsatt och sårbar. Räddningstjänsten kommer att få en nyckelposition vid händelse av ett militärt angrepp. Kriget i Ukraina kriget visat med all tydlighet hur utsatta, sårbara de som jobbar inom räddningstjänsten är.

Kommunen har ett stort ansvar att trygga och se till att samhällsviktiga funktioner fungerar i händelse av kris/krig. Det handlar om skola, äldreomsorg, dricksvatten, el, räddningstjänst m.m. Skellefteå kommun har tex byggt upp en hemtjänst som är helt beroende av bilburenpersonal. En avgörande viktig faktor är att säkerställande att det politiska beslutfattandet fungerar och att det finns en central ledningsfunktion som är skyddad.

Utifrån detta ställer jag följande fråga till kommunstyrelsens ordförande Lorents Burman;

- Hur planerar Skellefteå kommun för en trygg och säker ledningsfunktion?

Jag lämnar följande svar:

Jens Wennberg (L) har ställt en interpellation om planering för att klara kris och krig i Skellefteå kommun. Jag konstaterar att det är stora och omfattande frågor och många av svaren ligger på nationell eller regional nivå. En kommun har att förhålla sig till den lagstiftning som finns och de överenskommelser som finns mellan staten i form av Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) och kommunerna genom Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). En kommun kan inte gärna hitta på egna lösningar som strider mot dessa styrningar, det ligger t o m i den kommunala kompetensen att en kommun inte ska ägna sig åt något som är någon annans ansvar.

Jag vill också påpeka att mycket som rör detaljer kring krisberedskap och planering omfattas av sekretess, och det gäller i ännu högre grad totalförsvarsplanering. Jag kommer inte prata om sekretessbelagda uppgifter, och inte heller debattera på ett sätt som gör det möjligt att dra slutsatser om sårbarheter och planerade åtgärder.

Jag vill också framhålla att det finns ett antal styrdokument som tagits fram under 2023 och som i detta nu är på väg att beslutas. Till dessa hör exempelvis en risk- och sårbarhetsanalys, krisledningsplan och riktlinjer för krisberedskap. Vi kommer alltså få möjlighet att debattera de här frågorna vid fler tillfällen.

De specifika frågorna som jag fått är:

- Hur planerar kommunstyrelsen för en trygg och säker ledningsfunktion?

Enligt lag ska det i varje kommun finnas en krisledningsnämnd, utsedd av kommunfullmäktige. Denna ska vara beredd att gå in och styra i en kris där normala beslutsvägar inte är tillräckligt. I Skellefteå kommun finns det en krisledningsnämnd, lagkravet är alltså uppfyllt. Varje kommun ska också ha en plan för hur extraordinära händelser ska hanteras, och det finns en sådan plan. Och som jag sade så kommer ett nytt förslag till plan för innevarande mandatperiod att behandlas politiskt i närtid. Vad gäller ledning i krig så har kommunstyrelsen ett utökat ansvar enligt den lagstiftning som finns, och som alla här vet så finns det en kommunstyrelse i Skellefteå kommun. Sen pågår det också ett arbete med att se över krigsorganisationen i enlighet med den överenskommelse som finns mellan MSB och SKR, men det arbetet kommer jag inte att detaljredovisa.

SKELLEFTEÅ KOMMUN

Skellefteå 2023-09-21

Lorents Burman
Kommunstyrelsens ordförande